

HENRYK SOBOLEWSKI

ANALIZA RELACJI NAPŁYWU INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH I TEMPA PRZEMIAN WŁASNOŚCIOWYCH

Wprowadzenie

Wymiana handlowa była i zawsze będzie czynnikiem wzrostu, a więc rozwoju wielu dziedzin gospodarczych, czyli w konsekwencji rozwoju całej gospodarki każdego kraju. Szczególną kategorią wymiany handlowej jest kapitał. Kapitał, jak pisze W. Janasz, „jest kategorią ekonomiczną posiadającą wartość i mającą zdolność do pomnażania wartości (wzrostu)”¹. Jeszcze większym stymulatorem rozwoju gospodarczego jest kapitał w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Przede wszystkim bezpośrednio inwestycje zagraniczne odgrywają istotną rolę w unowocześnieniu gospodarek średnio rozwiniętych, do których jeszcze niestety musimy zaliczyć gospodarkę Polski. Przedsiębiorstwa zagraniczne inwestując w Polsce, eksportują do przedsiębiorstw nowe technologie, nowe formy zarządzania i organizacji produkcji, a więc przyczyniają się do unowocześnienia i poprawy ich funkcjonowania. Można więc przyjąć, że inwestycje zagraniczne są transakcją, która wprowadza nowe rozwiązania na trzech płaszczyznach, a mianowicie: zasila kapitał finansowy, wzmacnia doświadczenie zarządzania i wiedzę techniczną oraz wspomaga przedsiębiorczość.

Celem artykułu jest analiza relacji pomiędzy tempem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych a tempem procesów prywatyzacyjnych. W tych okolicznościach kluczowym zagadnieniem niniejszego opracowania jest zbadanie poziomu napływu inwestycji zagranicznych i w jaki sposób poziom tego napływu był uzależniony od tempa procesu prywatyzacji i czy tempo prywatyzacji uzależnione było od tempa napływu inwestycji zagranicznych

Badaniem objęto dwie dekady transformacji gospodarczej, czyli lata 1990–2009.

Pojęcie i rodzaje inwestycji zagranicznych

Istotne przewartościowania, jakie dokonały się w systemie funkcjonowania gospodarki polskiej wymagają więc wszechstronnego naświetlenia i zanalizowania głównych

¹ W. Janasz: *Innowacje w tworzeniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw*, [w:] *Innowacje w strategii rozwoju organizacji w Unii Europejskiej*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2009, s. 26.

determinant wspomagających rozwój gospodarczy, a szczególnie jeśli chodzi o udział inwestycji zagranicznych w różnych formach własności przedsiębiorstw. W gospodarce rynkowej przedsiębiorstwa, niezależnie od formy własności, chcą wykorzystać napływ inwestycji zagranicznych do realizacji własnego celu i według własnych metod jego osiągnięcia². W okresie transformacji ustrojowej gospodarki polskiej wykorzystano różne metody dojścia do przewagi własności prywatnej nad własnością państwową, które jednocześnie w różny sposób wspomagają poziom napływu inwestycji zagranicznych do Polski.

Z perspektywy minionego dwudziestolecia, jedną z najbardziej doniosłych i wielce znaczących dla Polski decyzji ówczesnego gabinetu T. Mazowieckiego było na początku transformacji gospodarczej rozpoczęcie negocjacji o stowarzyszenie z Europejską Wspólnotą Gospodarczą (EWG) i krajami Europejskiej Strefy Wolnego Handlu (EFTA), które w bliskiej przyszłości miały utworzyć wspólny obszar gospodarczy³. Dało to podstawę prawną do swobodnego napływu kapitału zagranicznego do Polski. Badanie procesu przemian własnościowych, jako czynnika wspomagającego napływ kapitału zagranicznego, a tym samym bezpośrednich inwestycji zagranicznych, rodzi więc dużo trudnych problemów metodologicznych, ponieważ sam przebieg tego procesu zależy bowiem od wielu czynników. „Należą do nich m.in. szeroko rozumiane dziedzictwo przeszłości, np. struktura gospodarki, poziom rozwoju poszczególnych jej dziedzin, postawy społeczne; proces transformacji (prywatyzacja jest tu bardzo ważnym, ale jednym z wielu wykorzystywanych instrumentów); sytuacja gospodarcza partnerów i ich polityka handlowa oraz zjawiska polityczne”⁴.

Bezprecedensowa skala przemian własnościowych w Polsce dała podstawy do swobodnego przepływu kapitału nie tylko między poszczególnymi branżami, ale i między poszczególnymi krajami. Podstawowymi formami przepływu kapitału w gospodarce rynkowej są inwestycje zagraniczne. Inwestycje zagraniczne jest to lokata kapitału w przedsiębiorstwie zagranicznym celem uzyskania trwałego wpływu na kierowanie jego działalnością i osiągnięcie z tego tytułu określonych zysków⁵.

Kapitał zagraniczny w postaci inwestycji zagranicznych można podzielić z punktu widzenia własności oraz okresu jego funkcjonowania. Z punktu widzenia własności kapitał zagraniczny dzielimy na kapitał publiczny i kapitał prywatny. Z kolei ze względu na okres jego funkcjonowania kapitał zagraniczny dzielimy na kapitał krótko- i długoterminowy.

² W literaturze ekonomicznej stosunkowo mało jest analizy teoretycznej wpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych na gospodarkę kraju, do którego te inwestycje napływają, natomiast dość często spotyka się rozważania koncentrujące się nad motywami napływu do danego kraju, regionu. Por. J. Dunning: *Multinational Enterprises in the Global Economy*, Addison-Wesley, Wokingham 1993.

³ 16 grudnia 1991 r. podpisano Układ Europejski o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (DzU z dnia 27 stycznia 1994 r.)

⁴ A. Wojtyła: *Makroekonomiczne aspekty prywatyzacji*, [w:] *Przekształcenia własnościowe w Polsce (1990 – 1997)*, red. A. Noga, Ministerstwo Skarbu Państwa, Warszawa 1999, s. 143.

⁵ Por. R. Patora, R. Piasecki: *Polityka konkurencji w krajach wschodzących rynków*, Studia i Monografie nr 3, Łódź 2001, s. 85.

Niezależnie, który rodzaj kapitału zagranicznego napływa do danej gospodarki, to wywiera on swoisty wpływ na tempo wzrostu i strukturę gospodarki narodowej kraju goszczącego.

Międzynarodowy transfer kapitału najczęściej występuje w dwóch formach:

- bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- inwestycji portfelowych⁶.

Transfer kapitału publicznego jest głównie rezultatem bilateralnych umów między państwowymi oraz członkostwa danego kraju w ponadnarodowych organizacjach. Przeznaczony jest przeważnie na przedsięwzięcia związane z realizacją podstawowych funkcji państwa. Często występuje w formie bezzwrotnej pomocy, dotacji do określonych przedsięwzięć oraz dopłat.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne są najbardziej powszechnym sposobem transferu kapitału na obce rynki. W ujęciu makroekonomicznym bezpośrednie inwestycje zagraniczne definiowane są jako forma międzynarodowego przepływu kapitału lub jako jedno z zewnętrznych źródeł finansowania gospodarki danego kraju, natomiast w ujęciu mikroekonomicznym jako podstawowe źródło finansowania transnarodowych podmiotów gospodarczych oraz transferu niezbędnych czynników wytwórczych poza granice kraju. Różnice w sposobie definiowania wynikają raczej z przyjętego stopnia szczegółowości w formułowaniu pojęcia niż z samej treści ekonomicznej zjawiska⁷. Nie wdając się w szczegółowe omawianie definicji, przyjmujemy do naszych badań definicję Międzynarodowego Funduszu Walutowego i OECD. Według tych organizacji „bepośrednia inwestycja zagraniczna jest to inwestycja podejmowana w celu uzyskania trwałego wpływu na działalność przedsiębiorstwa w innym kraju, z tym że pojedynczy inwestor zagraniczny kontroluje przynajmniej 10% akcji zwykłych w firmie lub w inny sposób ma zabezpieczony efektywny wpływ na decyzje firmy”⁸.

Inwestycje portfelowe za podstawowy cel przyjmują dywersyfikację portfela inwestycyjnego w celu ograniczenia ryzyka oraz osiągnięcia wyższego zysku przez lokowanie funduszy w zagranicznych papierach wartościowych oferujących wyższą realną stopę procentową. Inwestycje portfelowe dotyczą zarówno kapitału prywatnego, jak i kapitału publicznego⁹. Kapitał zagraniczny w formie inwestycji portfelowych jest bardzo mobilny, nastawiony na osiąganie jak największych zysków w jak najkrótszym czasie. Kapitał długoterminowy ma przeważnie postać bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

⁶ A. Budnikowski: *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, PWE, Warszawa 2001, s. 137.

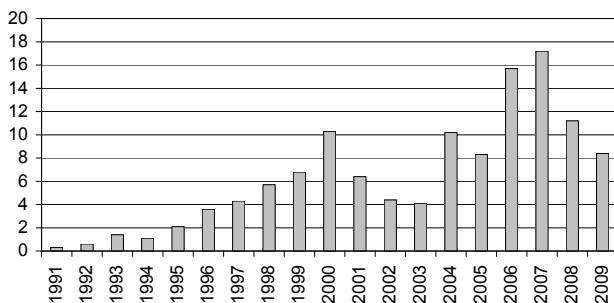
⁷ W. Nowara: *Wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na dochód narodowy kraju goszczącego*, [w:] *Teoria handlu międzynarodowego a współczesna gospodarka światowa*, red. T. Rynarzewski, Zeszyty Naukowe nr 39, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2004.

⁸ M.A. Weresa: *Skutki inwestycji zagranicznych dla gospodarki kraju przyjmującego. Doświadczenia Polski*, 2010, strony internetowe.

⁹ E. Wojnicka: *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce 1976–1996*, IbnGR 4 Gdańsk 1997, s. 7.

Produkt krajowy brutto, prywatyzacja a napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych

Transformacja ustrojowa, procesy prywatyzacyjne, czyli otwarcie gospodarki polskiej, spowodowały skokowy wzrost zainteresowania przedsiębiorstw zagranicznych rynkiem polskim. W badanym okresie, skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wynosiła 121,6 mld euro. W pierwszym dziesięcioleciu badanego okresu poziom napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych był niewielki, wyniósł 36,2 mld euro, co stanowiło 29,8 % wartości ogółem. W ostatnich sześciu latach badanego okresu następuje istotne przyspieszenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski. W tych ostatnich sześciu latach napłynęło do Polski ponad połowę wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych, bo 58,0% wartości ogółem. Tak więc napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski wykazywał w latach 1991–2009 zróżnicowaną dynamikę. Obrazuje to nam rysunek 1, na którym przedstawiono napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 1991–2009¹⁰.

Rys. 1. Wartość napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 1991–2009 (w mld euro)

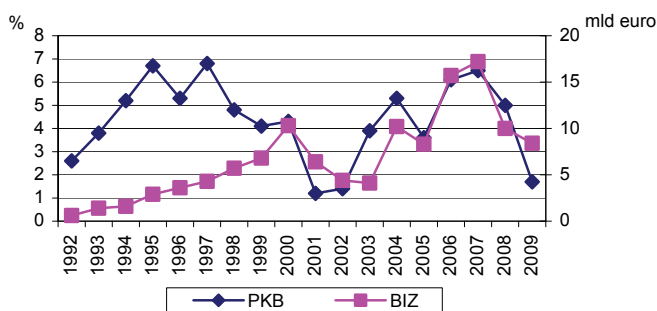
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP i GUS. Lata 1991–1993 – przeliczono USD na euro.

Dane wykresu ilustrują, że do 2000 roku wystąpił znaczny stały (z wyjątkiem 1994 r.) wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski. Takie wysokie tem-

¹⁰ Należy wskazać na dość duże trudności w uzyskaniu wiarygodnych danych wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Głównie wykorzystano dane NBP oraz GUS. Instytucje te w swoich raportach o przedsiębiorstwach z udziałem zagranicznym w Polsce, nie trzymają się rygorystycznie definicji bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz w ujęciu czasowym podają na początku przyjętego okresu badawczego wartości w dolarach USA, a dalej w euro. Obok NBP i GUS ważnym źródłem informacji była Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIIZ), która przygotowuje listę najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce. Wykorzystano też dane z licznych artykułów na temat bezpośrednich inwestycji zagranicznych, w których również zauważono pewnie niewielkie różnice. Dlatego też najlepszym wyjściem wydaje się traktować powyższe dane jako rząd wielkości w zależności od wykorzystanego źródła.

po wzroście tych inwestycji dowodzi, iż zagraniczne firmy pozytywnie oceniają sytuację gospodarczą w tym okresie, o czym świadczy również wysokie tempo wzrostu produktu krajowego brutto, które oscylowało w granicach 4,3–5,0%. Potwierdzają to relacje zawarte na rysunku 2.

Po okresie wzrostu bezpośrednich inwestycji zagranicznych następuje trzyletni okres spadku z 10,3 mld euro w roku 2000 do 4,1 mld euro w roku 2003, czyli przeszło dwukrotnie. W tym też okresie zaobserwowano również niskie tempo wzrostu PKB, od 1,1 do 3,9%. Ostatnie sześć lat to duży napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski. Można to wyjaśnić między innymi przystąpieniem Polski do struktur Unii Europejskiej. Według danych Narodowego Banku Polski rekordzistą był rok 2007, w którym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych przekroczyła 17,2 mld euro.

Rys. 2. Relacja pomiędzy tempem wzrostu PKB (w %) a wartością napływu BIZ (w mld euro) w latach 1992–2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP i GUS.

Dane rysunku 2 potwierdzają zależność pomiędzy napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych a tempem wzrostu produktu krajowego brutto. W drugiej dekadzie badanego okresu zależność ta była prawie funkcyjna, linie tempa wzrostu PKB omal pokrywają się z wartością inwestycji zagranicznych. Dwa ostatnie lata, a więc w dobie kryzysu oraz spadkowego tempa wzrostu PKB, charakteryzują się spadkiem wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce. Według NBP, w naszym kraju w latach 2008–2009 zainwestowano w sumie ok. 18,4 mld euro, czyli niewiele więcej niż w jednym roku 2007, kiedy to bezpośrednio inwestycje zagraniczne wyniosły 17,2 mld euro. Taki spadek napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych był rezultatem przede wszystkim światowego spowolnienia gospodarczego, którego symptomy dało się zauważyć już w 2008 roku.

W czasie każdego kryzysu, recesji czy nawet spowolnienia gospodarczego przedsiębiorstwa ograniczają inwestycje, obawiając się o przyszłość. Również obecnie korporacje transnarodowe, które są głównym nośnikiem bezpośrednich inwestycji zagranicznych, wstrzymują je, ograniczają lub w najlepszym wypadku przenoszą do krajów, w których

oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji będzie najwyższa lub niższy będzie poziom ryzyka. Rok 2009, uważany za najbardziej kryzysowy, okazał się tylko o 16% uboższy w inwestycje zagraniczne od 2008 roku. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w 2009 roku wyniósł 8,4 mld euro. Można więc śmiało powiedzieć, że tempo spadku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, choć osłabło, to jednak spadek ten nie był gwałtowny w porównaniu z innymi krajami środkowej Europy. Należy w tym miejscu przypomnieć, iż jedynie Polska na tym obszarze osiągnęła dodatnie tempo wzrostu PKB. Wnioskować więc można, iż w roku następnym nastąpi odwrócenie trendu spadkowego i zacznie się wzrost¹¹.

Przy analizie wielkości napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w poszczególnych latach ważne jest badanie ich struktury (tab. 1).

Tabela 1

Struktura napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 1991–2008
(w mln euro i w %)*

Wyszczególnienie	Ogółem	Kapitał własny**		Reinwestowane zyski		Kredyty inwestorów	
		wartość	struktura	wartość	struktura	wartość	struktura
1991	306	229	74,8	56	18,3	21	6,9
1992	601	382	63,6	136	22,6	83	13,8
1993	1435	917	63,9	170	11,8	348	24,3
1994	1600	937	58,6	326	20,4	337	21,0
1995	2900	1667	57,5	705	24,3	528	18,2
1996	3600	2527	70,2	195	5,4	878	24,4
1997	4300	2733	63,6	22	0,5	1545	35,9
1998	5700	4131	72,5	-235	-4,1	1804	31,6
1999	6800	5183	76,2	-422	-6,2	2039	30,0
2000	10300	9259	90,0	-440	-4,3	1481	14,3
2001	6400	5600	87,5	-1164	-18,2	1964	30,7
2002	4400	4105	93,3	-1249	-28,4	1544	35,1
2003	4100	3132	76,4	-83	-2,0	1051	25,6
2004	10205	4596	45,0	4984	48,8	625	6,2
2005	8260	3587	43,4	2715	32,9	1958	23,7
2006	15676	5848	37,3	4510	28,8	5318	33,9
2007	17200	6090	35,4	6614	38,5	4496	26,1
2008	9975	6496	65,1	-438	-4,4	3917	39,3

* W latach 1991–2000 przeliczenia na euro dokonano według kursów walut na koniec danego roku.

** Do kapitału własnego doliczono: kapitał w formie zakupów udziałów, akcji oraz aportów rzeczowych; kredyty na udziały; dywidendy na udziały; nieruchomości.

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych UNCTAD, Word Investment Report 2002, Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2007 r. NBP 2009 oraz Polska 2010. Raport o stanie gospodarki, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2010.

¹¹ Według prognoz PAiiIZ, inwestycje zagraniczne w Polsce w roku 2010 mogą przekroczyć 10 mld euro (do końca września napłynęło 7,8 mld euro) i przynieść nawet 80 tys. nowych miejsc pracy. Perspektywy na 2011 rok są jeszcze lepsze.

Dane tabeli 1 wskazują, że do roku 2003 znaczący udział w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych miały duże prywatyzacje. Wyróżniający się był rok 2009, w którym to udział kapitału własnego w ogólnej wartości napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych wynosił 93,3%. Od roku 2004 udział tego typu inwestycji systematycznie się zmniejsza aż do roku 2008, w którym to udział ten istotnie wzrósł w stosunku do roku 2007 i wyniósł 65,1%.

Istotny spadek znaczenia kapitału własnego w tych czterech latach badanego okresu, to jest w latach 2004–2007, spowodował wzrost prestiżu innych typów bezpośrednich inwestycji zagranicznych, w tym reinwestowanych zysków. Wzrost udziału reinwestowanych zysków w wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych ogółem informuje, że dobra jest kondycja finansowa inwestorów zagranicznych oraz, co może być bardziej interesujące, potwierdza plany zagranicznych firm na dalsze inwestowanie i poszerzanie zakresu swojej działalności właśnie w Polsce.

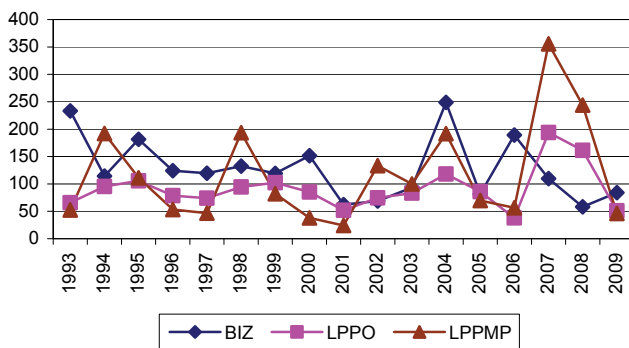
W całym rozpatrywanym okresie wystąpiły lata, w których kondycja finansowa inwestorów zagranicznych była na minusie. W latach 1998–2003 oraz w roku 2008 wystąpiła ujemna wartość reinwestowanych zysków, czyli łączne straty inwestorów zagranicznych przewyższyły osiągnięte przez nich zyski (porównaj z tempem wzrostu PKB – rys. 2). Wprawdzie udział ujemnej wartości reinwestowanych zysków był niewielki w wartości ogółem bezpośrednich inwestycji zagranicznych, to jednak w dwóch latach, to jest roku 2001–2002 był wysoki i odpowiednio wynosił: –18,2% i –28,4%. W tych też latach zaobserwowano znaczne obniżenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych z 10,3 mld euro w roku 2000 do 6,4 mld euro w roku 2001 i do 4,4 mld euro w 2002 roku.

Na ujemną wartość reinwestowanych zysków w 2008 roku miało wpływ osłabienie koniunktury gospodarczej na świecie i w Polsce, obserwowane już od początku drugiej połowy 2008 roku, a co za tym idzie – spadek zysków z prowadzonej działalności gospodarczej powodował zwiększenie awersji do ryzyka i redukcję nowych inwestycji w celu utrzymania ich bieżącej płynności.

Ostatnim rodzajem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski były kredyty inwestorów. Ten rodzaj, poza dwoma latami (1991 i 2004), cechował się dość zrównoważonym udziałem w wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych ogółem. Cechą charakterystyczną kredytów inwestorów są na przemian: trzyletnie wzrosty udziału, a następnie dwuletnie spadki. Największy udział kredytów inwestorów, powyżej 30%, zaobserwowano w latach: 1997 – 35,9%, 1998 – 31,5%, 2001 – 30,7%, 2002 – 35,1%, 2006 – 33,9%, 2008 – 39,3%. Ostatni rok badanego okresu cechuje się największym zadłużeniem inwestorów, co może świadczyć, że niepewność związana z kryzysem finansowym została oceniona przez inwestorów za minioną przeszłość. Oczywiście, czy tak będzie, potwierdzą późniejsze badania.

Pomiędzy procesem prywatyzacji a napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych istnieje dwustronna zależność. Określone tempo procesu prywatyzacji sprzyja napływowi kapitału, ale też poziom napływu kapitału zagranicznego wpływa na tempo pry-

watywacji. Istotny wpływ na poziom napływu kapitału zagranicznego ma również metoda prywatyzacji. Nie wszystkie metody stwarzają takie same możliwości dla kapitału zagranicznego. Problem ten ilustruje rysunek 3.

Rys. 3. Relacja pomiędzy tempem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych a tempem prywatyzacji ogółem i prywatyzacji pośredniej w latach 1992–2009 (rok poprzedni = 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie NBP i MSP.

Dane rysunku 3 ilustrują większe zróżnicowanie tempa prywatyzacji metodą pośrednią niż prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ogółem i zarazem większe dopasowanie tempa tej metody do tempa napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski. Jednak w ostatnim roku badanego okresu nie widać żadnego związku pomiędzy napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych a tempem prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych metodą pośrednią. Zarówno tempo prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ogółem, jak i prywatyzacji metodą pośrednią spada, ale w tym okresie wzrasta tempo napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Wynika z tego, że w ostatnim czasie badanego okresu działały inne czynniki, niż liczba prywatyzowanych przedsiębiorstw, np. dalsza sprzedaż akcji sprywatyzowanych przedsiębiorstw.

Literatura

- Budnikowski A.: *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, PWE, Warszawa 2001.
- Dunning J.: *Multinational Enterprises in the Global Economy*, Addison-Wesley, Wokingham 1993.
- Janasz W.: *Innowacje w tworzeniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw*, [w:] *Innowacje w strategii rozwoju organizacji w Unii Europejskiej*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa. 2009.
- Nowara W.: *Wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na dochód narodowy kraju goszczącego*, [w:] *Teoria handlu międzynarodowego a współczesna gospodarka światowa*, red. T. Rynarzewski, Zeszyty Naukowe nr 39, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2004.

Patora R., Piasecki R.: *Polityka konkurencji w krajach wschodzących rynków*, Studia i Monografie nr 3, Łódź 2001.

Polska 2010. Raport o stanie gospodarki, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2010.

Weresa M.A.: *Skutki inwestycji zagranicznych dla gospodarki kraju przyjmującego. Doświadczenia Polski*, 2010, strony internetowe.

Wojnicka E.: *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce 1976–1996*, IbnGR 4, Gdańsk 1997.

Wojtyna A.: *Makroekonomiczne aspekty prywatyzacji*, [w:] *Przekształcenia własnościowe w Polsce (1990 – 1997)*, red. A. Noga, Ministerstwo Skarbu Państwa, Warszawa 1999.

*dr hab. Henryk Sobolewski prof. nadzwyczajny
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu*

Streszczenie

Podsumowując, napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski niemal idealnie odzwierciedlał tendencje światowe. Można przyjąć, że jest to prawie jedyny taki przypadek w gronie krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Duże przyspieszenie nastąpiło (z małymi wyjątkami) wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, niezależnie od tego, że Unia rozszerzyła się o liczną grupę państw, które zawsze skutecznie konkurowały z Polską o inwestycje zagraniczne. Badania wykazały, że w konkurencji tej Polska bardzo dobrze sobie radzi. Duże zainteresowanie kapitału zagranicznego Polską, w w porównaniu z innymi krajami Europy Środkowej, wynika głównie z dobrego położenia geograficznego i stosunkowo dużego rynku, a także stosunkowo jeszcze dużej oferty prywatyzacyjnej w takich branżach strategicznych, jak np. telekomunikacja czy energetyka. Nie ma też istotnego związku pomiędzy napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych a tempem prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych metodą pośrednią.

AN ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE INFLOW OF FOREIGN INVESTMENT AND THE SPEED OF OWNERSHIP TRANSFORMATION

Summary

The inflow of foreign direct investment into Poland almost ideally reflected world trends. It can be assumed that this is almost the only such case among the countries of Eastern and Central Europe. There was a considerable acceleration (with a few exceptions) after Poland's accession to the European Union, regardless of the fact that the EU was joined by a large group of countries which had always been vying effectively with Poland for foreign investment. Research shows that Poland is doing very well in this competition. Foreign capital's great interest in Poland compared with other Central European countries results mainly from its good geographical situation, relatively large market, and still relatively rich privatisation offer in such strategic industries as telecommunications or energy. There is no significant relationship between the inflow of foreign direct investment and the speed of state-owned company privatisation by means of an indirect method.

